

JWS

Johannes Wier Stichting
voor gezondheidszorg
en mensenrechten

WERKPLAN 2018

Introductie – ontwikkelingen in de zorg

Het regeringsakkoord van het kabinet Rutte III biedt nauwelijks verbetering van de positie van kwetsbare groepen in de gezondheidszorg. Er wordt wel meer geld uitgetrokken voor de Jeugdzorg in het algemeen en de jeugd-GGZ in het bijzonder, maar vooralsnog is het de vraag of dat voldoende is om alle problemen die zijn ontstaan na de transitie van de Jeugdzorg naar gemeenten op te lossen. Tevens gaat er meer geld naar de zorg voor ouderen in verpleeghuizen, maar wordt er bezuinigd op de wijkverpleging. De trend van de afgelopen jaren om ter bestrijding van fraude en andere criminele activiteiten ook zorginformatie te betrekken lijkt vooralsnog niet gekeerd. Daarnaast dienen artsen volgens de overheid meer verantwoordelijkheid te nemen in het signaleren van mensenhandelsituaties.

De KNMG is voornemens om dit laatste punt op te nemen in de meldcode van huiselijk geweld.

Verder roept de robotisering in de zorg medisch ethische vragen op.

JWS zal al deze ontwikkelingen met argusogen blijven volgen. Verder zal het vooral voortgaan met de activiteiten die in 2016 – 2017 zijn opgestart en waar nodig nieuwe activiteiten daaraan toevoegen.

1. Mensenrechteneducatie (MRE):

1.1 De toegang tot de gezondheidszorg voor ongedocumenteerden

In 2015 is JWS met Dokters van de Wereld (DvdW) een driejarig samenwerkingsverband aangegaan om de toegang tot de gezondheidszorg voor ongedocumenteerden te bevorderen. De bijdrage van JWS aan het project van DvdW betreft de deskundigheidsbevordering van professionals in de zorg op het terrein van 'het recht op gezondheid' van ongedocumenteerden en de wet- en regelgeving die ten doel hebben om dit recht te waarborgen te bevorderen. De activiteiten in 2018 zijn in een apart jaarplan beschreven en bouwen voort op de behaalde resultaten in 2016 - 2017. Het project wordt medio 2018 beëindigd, maar DvdW zoekt naar middelen om de activiteiten op dit terrein te continueren.

1.2 E-cursus 'Ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers'

Het project 'de ontwikkeling van een e-cursus ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers' is op 1 augustus 2017, met financiële steun van ZonMw en de Stichting Koningshoeve, van start gegaan. Op verzoek van JWS voert de afdeling Metamedica van de Medische Faculteit van de Vrije Universiteit (VUmc) het project uit. Doelstelling van het project is om een e-cursus te ontwikkelen die zorgverleners in de GGZ voor asielzoekers helpt te reflecteren op ethische dilemma's waarmee zij in de dagelijkse praktijk worden geconfronteerd. Het project zal medio 2018 worden afgerond. Voor de e-cursus zal accreditatie worden aangevraagd, waarna deze op de website van JWS kan worden geplaatst.

Beoogd resultaat in 2018:

- *Medio 2018 is de geaccrediteerde e-cursus 'ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers' op de JWS website verschenen.*

1.3 E-cursus 'medische begeleiding bij hongerstakingen'

Dit project betreft de vertaling naar de Nederlandse taal en context van de Engelse module medische begeleiding bij hongerstakingen van de Noorse artsen vereniging. In 2017 is een start gemaakt met de vertaling van deze module, maar zal in 2018 moeten worden afgerond. Vervolgens zal de vertaling omgezet moeten worden in een e-cursus, waarna het na accreditatie op de JWS website kan worden gezet. Dit project zal worden begeleid door de commissie 'hongerstaking'.

Beoogd resultaat in 2018:

- *De Engelse e-module 'medische begeleiding bij hongerstakingen' is vertaald naar de Nederlandse taal en context.*
- *De vertaling is omgezet naar een e-cursus, die na accreditatie op de website is geplaatst.*

1.4 Inbedding van 'gezondheidszorg & mensenrechten' in de curricula van zorgprofessionals

JWS zal zich, samen met o.a. haar adviseurs, inspannen om 'het recht op gezondheid' duurzaam ingebed te krijgen in de verschillende curricula van zorgprofessionals. Daarbij zal ook worden gezien of JWS samen met het NIP kan optrekken dat hetzelfde beoogd. Daarnaast sluit JWS zich aan bij het initiatief van enige Hogescholen om mensenrechten in het curriculum te krijgen.

Beoogd resultaat in 2018:

- *Met enkele van haar adviseurs heeft JWS een strategie ontwikkeld om 'het recht op gezondheid' op de agenda van medische faculteiten te plaatsen.*
- *JWS heeft een bijdrage geleverd aan het creëren van draagvlak voor het inbedden van 'het recht op gezondheid' in de curricula.*

1.5 Nieuwsbrief en e-nieuws

Beoogde resultaten in 2018:

- *Medio 2018 is een Nieuwsbrief verschenen*
- *In 2018 is elk kwartaal het e-nieuws verstuurd naar de abonnees daarvan.*

1.6 Overige MRE activiteiten

De FMMU heeft in samenwerking met JWS in 2017 twee intervisiebijeenkomsten voor vertrouwensartsen bij honger- en dorststakingen georganiseerd. Dit zal in 2018 worden gecontinueerd. Het aantal vertrouwensartsen in Nederland neemt door vergrijzing af. Met de FMMU zal worden gezien hoe dit aantal vergroot kan worden.

Het aantal speciale dossiers op de website van JWS zal jaarlijks uitgebreid moeten worden.

Overwogen wordt om voor informatie en voorlichting over specifieke onderwerpen korte filmpjes te ontwikkelen, die zowel op YouTube als op de JWS website zouden kunnen worden geplaatst.

Verder worden op aanvraag ook in 2018 mensenrechteneducatie activiteiten geboden.

Beoogde resultaten in 2018:

- *In samenwerking met de FMMU zijn intervisiebijeenkomsten voor vertrouwensartsen bij honger- en dorststakingen georganiseerd.*
- *Met de FMMU zijn nieuwe vertrouwensartsen voor honger- en dorststakingen geworven en op dit vlak voldoende onderwezen.*
- *Er is een speciaal dossier 'kinderrechten en gezondheidszorg' ontwikkeld voor de website van JWS.*
- *Eerste stappen zijn gezet om korte voorlichtingsfilmpjes te gaan produceren op het terrein van JWS.*
- *Op aanvraag zijn overige mensenrechteneducatie activiteiten geboden.*

2 Bijdragen aan schaduwrapportages

Voor zover bij dit schrijven bekend zal in 2018 een bijdrage worden gevraagd voor de schaduwrapportage ten aanzien van het Internationaal Verdrag tegen Foltering (CAT). Indien ook andere bijdragen worden gevraagd voor het opstellen van *list of issues* of aan schaduwrapportages ten aanzien van verdragen die ook aspecten van 'het recht op gezondheid' betreffen zal JWS ook daar aandacht aan besteden.

Beoogd resultaat in 2018:

- *JWS heeft bijdragen geleverd aan de schaduwrapportages ten aanzien van het CAT.*

3 Signalering, pleitbezorging en lobby

JWS zal (dreigende) misstanden in de zorg signaleren en registreren en, indien daar aanleiding voor is, daarover melding maken bij geëigende instanties en als lobbyist en pleitbezorger optreden.

Beoogd resultaat in 2018:

- *In 2018 heeft JWS als lobbyist en pleitbezorger gereageerd op signalen over (dreigende) misstanden in de zorg.*

4 Onderzoek naar behoeften van niet GGZ hulpverleners naar steun bij het omgaan met ethische dilemma's in de zorg voor en begeleiding van asielzoekers

Er blijkt niet alleen belangstelling voor de handreiking 'ethische dilemma's in de GGZ voor asielzoekers te bestaan bij professionals in de GGZ, maar ook bij andere hulpverleners die betrokken zijn bij de zorg voor asielzoekers, zoals huisartsen en vrijwilligers. In 2018 zal worden onderzocht of de handreiking voldoet aan hun behoeften, of dat deze groepen hulpverleners geconfronteerd worden met andere ethische dilemma's in hun zorg voor of begeleiding van asielzoekers en/of behoefte hebben aan (ook) andere vorm van steun. Op basis van dit onderzoek zal worden besloten of voor deze groepen een andere vorm van ondersteuning projectmatig zal worden ontwikkeld. Voor het onderzoek zal een stagiaire worden geworven.

Beoogd resultaat in 2018:

- *In 2018 is met succes een stagiaire aangetrokken die een start heeft gemaakt met onderzoek naar de behoeften van ondersteuning bij het omgaan met ethische dilemma's in de zorg voor en begeleiding van asielzoekers van hulpverleners die niet tot de GGZ kunnen worden gerekend.*

5 Debatten en refereerbijeenkomsten

Ook in 2018 zal JWS weer een openbaar symposium over een actueel onderwerp organiseren en daarvoor accreditatie aanvragen. Daarnaast zullen refereerbijeenkomsten over actuele thema's worden georganiseerd voor het directe netwerk en eventuele andere belangstellenden.

Beoogd resultaat in 2018:

- *Er heeft één symposium plaats gevonden over een actueel onderwerp.*
- *Er zijn refereerbijeenkomsten georganiseerd.*

6 De organisatie van JWS

6.1 Het bestuur

Aan het einde van 2018 is de vacature voor de functie van voorzitter, die is ontstaan door het vertrek van de voorzitter op 1 december 2017, ingevuld. Ook is in het bestuur de vacature voor een jurist op het terrein van het internationaal recht dan wel gezondheidsrecht ingevuld. Er zal in 2018 aandacht worden besteed aan de eigen deskundigheidsbevordering betreffende de thema's in de gezondheidszorg & mensenrechten die JWS op de agenda heeft. Daartoe zullen in de vergaderingen van het Algemeen Bestuur onderwerpen aan de orde komen, die door één bestuurslid met expertise in het onderwerp worden voorbereid.

Beoogde resultaten in 2018:

- *De vacatures in het bestuur zijn ingevuld en een onderlinge verdeling van taken heeft plaats gevonden.*
- *Een inventarisatie heeft plaats gevonden naar de deskundigheid binnen het bestuur betreffende de thema's die in dit werkplan worden genoemd en eventuele leemtes zullen met deskundigheidbevorderende activiteiten worden opgevuld.*
- *De begrotingscyclus is tijdig uitgevoerd.*

6.2 Het secretariaat

Beoogde resultaten in 2018:

- *De handleiding van de werkprocessen op het secretariaat is geactualiseerd.*

6.3 Het Comité van Adviseurs

Beoogde resultaten in 2018:

- *Het Comité van Adviseurs is eenmaal bijeengekomen om over de voortgang van het beleid van JWS te spreken en daarover te adviseren.*
- *Individuele leden zijn waar relevant betrokken bij dan wel geconsulteerd over activiteiten van JWS.*

6.4 Het netwerk van direct betrokkenen

Beoogd resultaat in 2018:

- *Leden van het directe netwerk van JWS, de zogenaamde vrijwilligers, zijn waar mogelijk actief betrokken bij de uitvoering van de diverse activiteiten van JWS.*

6.5 Samenwerking en relaties

Er zal o.a. worden nagegaan of met de andere mensenrechtenorganisaties binnen het Amnestyhuis samenwerking kan worden opgebouwd.

Beoogde resultaten in 2018:

- *JWS is nieuwe vormen van samenwerking aangegaan en bestaande vormen van samenwerking en relaties versterkt dan wel bestendigd.*

6.6 Financiën, marketing en communicatie

Beoogd resultaat in 2018:

- *Er is meer geïnvesteerd in de profilering van JWS, o.a. door het gebruik van Twitter en Facebook en het schrijven van artikelen.*